UNIT 15 | PENDIDIKAN MORAL TINGKATAN 1 | SESI 2026

Patuhi Peraturan Sekolah

Nota, contoh dan 40 objektif

Peraturan sekolah membantu warga sekolah belajar dan menggunakan ruang bersama dengan teratur. Unit ini meneliti peraturan, sebab pematuhan serta akibat pelanggaran berdasarkan situasi. Kamu juga akan berlatih bekerjasama secara adil tanpa mengira kaum. Jika sesuatu arahan tidak jelas atau menimbulkan kebimbangan keselamatan, dapatkan penjelasan guru dan gunakan saluran yang sesuai untuk menyuarakan perkara tersebut.

Nama: _____ Kelas: _____

Tarikh: _____

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | KSSM

Latihan asli, bukan soalan rasmi atau ramalan peperiksaan. Tahap soalan dan markah ialah panduan latihan kendiri.

Patuhi Peraturan Sekolah

Fahami dan bentangkan peraturan Semak aturan kehadiran, termasuk larangan ponteng, melalui sumber sekolah.	**Bayangkan keadaan tanpa peraturan** Kenal pasti aktiviti yang memerlukan penyelarasan.
Akibat pelanggaran dan pembaikan Ponteng boleh menyebabkan pembelajaran terlepas; plagiat menjejaskan kejujuran tugasan.	**Kepentingan dan perasaan apabila patuh** Keteraturan mengurangkan gangguan pembelajaran.

Hubungkan pengetahuan, perasaan dan tindakan melalui situasi yang selamat.

Nota dan contoh berlangkah

15.1 Fahami dan bentangkan peraturan

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.1

Peraturan sekolah ialah panduan yang ditetapkan untuk mengurus kehidupan bersama di sekolah. Contoh mungkin melibatkan kehadiran, penggunaan kemudahan, keselamatan makmal dan tingkah laku. Butiran sebenar berbeza mengikut sekolah, jadi rujuk dokumen atau penerangan guru yang sah. Semasa membentangkan, nyatakan peraturan dengan tepat, konteks penggunaannya dan tujuan yang difahami. Bezakan peraturan sebenar daripada khabar angin atau arahan rakan yang tidak mempunyai kuasa membuatnya.

• Semak aturan kehadiran, termasuk larangan ponteng, melalui sumber sekolah.

• Fahami aturan kejujuran tugasan, termasuk larangan plagiat atau mengaku hasil orang lain sebagai sendiri.

• Terangkan tempat atau keadaan penggunaannya.

• Minta penjelasan jika terdapat kekeliruan.

Fahami dan bentangkan peraturan

Kenal pasti	Pertimbangkan	Laksanakan
Dapatkan aturan daripada guru.	Pilih dua aturan dan jelaskan tujuannya.	Bentangkan dengan contoh yang sesuai.

Maklumat disampaikan daripada sumber yang boleh disemak.

Contoh berlangkah: Kelas diminta membentangkan aturan penggunaan bilik komputer.

1. Dapatkan aturan daripada guru.

2. Pilih dua aturan dan jelaskan tujuannya.

3. Bentangkan dengan contoh yang sesuai.

Jawapan: Maklumat disampaikan daripada sumber yang boleh disemak.

Elak silap: Jangan menganggap semua sekolah mempunyai butiran peraturan yang sama.

Cuba: Apakah yang perlu dibuat jika dua mesej tentang peraturan bercanggah?

Semak dengan guru atau dokumen sekolah yang terkini.

15.2 Bayangkan keadaan tanpa peraturan

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.2

Untuk memahami fungsi peraturan, bayangkan ruang yang dikongsi tanpa aturan yang jelas. Jika tiada giliran menggunakan bahan, beberapa orang mungkin menguasainya sementara yang lain tidak mendapat peluang. Jika laluan keluar dihalang, pergerakan menjadi sukar. Ramalan perlu menjelaskan hubungan antara ketiadaan aturan dengan masalah yang mungkin berlaku. Jangan menganggap semua orang akan berbuat salah; peraturan tetap membantu menyelaraskan tindakan orang yang mempunyai keperluan berbeza.

• Kenal pasti aktiviti yang memerlukan penyelarasan.

• Ramalkan masalah yang berkaitan dengan situasi.

• Terangkan pihak yang mungkin terjejas.

• Bezakan kemungkinan daripada kepastian mutlak.

Bayangkan keadaan tanpa peraturan

Kenal pasti	Pertimbangkan	Laksanakan
Bayangkan penggunaan tanpa persetujuan giliran.	Kenal pasti kumpulan yang mungkin terlepas peluang.	Cadangkan aturan penggunaan yang adil.

Aturan menyelaraskan sumber terhad supaya peluang lebih seimbang.

Contoh berlangkah: Hanya satu set alat lukisan tersedia untuk beberapa kumpulan.

1. Bayangkan penggunaan tanpa persetujuan giliran.

2. Kenal pasti kumpulan yang mungkin terlepas peluang.

3. Cadangkan aturan penggunaan yang adil.

Jawapan: Aturan menyelaraskan sumber terhad supaya peluang lebih seimbang.

Elak silap: Tiada peraturan tidak bermaksud semua orang pasti bersikap jahat.

Cuba: Apakah masalah jika tiada giliran menggunakan satu alat?

Peluang penggunaan boleh menjadi tidak seimbang dan menimbulkan pertikaian.

15.3 Akibat pelanggaran dan pembaikan

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.3

Pelanggaran peraturan boleh mengganggu pembelajaran, merosakkan kemudahan atau menjejaskan keselamatan, bergantung pada perbuatan. Akibat tatatertib pula bergantung pada peraturan dan proses sekolah, jadi jangan mereka hukuman tertentu. Jika tersilap, hentikan tindakan, maklumkan perkara sebenar dan bantu membaiki kesan mengikut arahan yang selamat. Tujuan pembaikan ialah memulihkan keadaan serta mencegah pengulangan. Murid tetap perlu dilayan dengan maruah dan boleh mendapatkan bantuan jika berasa diperlakukan secara tidak selamat.

• Ponteng boleh menyebabkan pembelajaran terlepas; plagiat menjejaskan kejujuran tugasan.

• Jangan mengandaikan hukuman yang tidak dinyatakan.

• Akui kesilapan dan ikut proses pembaikan.

• Dapatkan bantuan apabila arahan membahayakan.

Akibat pelanggaran dan pembaikan

Kenal pasti	Pertimbangkan	Laksanakan
Alihkan beg ke tempat yang ditetapkan.	Jelaskan halangan yang mungkin ditimbulkan.	Biasakan memeriksa laluan selepas menyimpan barang.

Pembaikan menghentikan gangguan dan mencegah kejadian berulang.

Contoh berlangkah: Murid meninggalkan beg di laluan keluar walaupun ada tempat simpanan.

1. Alihkan beg ke tempat yang ditetapkan.

2. Jelaskan halangan yang mungkin ditimbulkan.

3. Biasakan memeriksa laluan selepas menyimpan barang.

Jawapan: Pembaikan menghentikan gangguan dan mencegah kejadian berulang.

Elak silap: Mematuhi peraturan tidak bermaksud menerima penghinaan atau arahan yang berbahaya.

Cuba: Apakah tindakan selepas tidak sengaja merosakkan bahan kelas?

Maklumkan guru dengan jujur dan bincangkan pembaikan yang sesuai.

15.4 Kepentingan dan perasaan apabila patuh

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.4, 4.3.5

Pematuhan membantu mewujudkan suasana teratur, peluang belajar dan penggunaan kemudahan yang lebih selamat. Apabila aturan dilaksanakan dengan adil, murid mungkin berasa yakin, lega atau dihargai. Huraikan perasaan berdasarkan pengalaman, bukannya mewajibkan semua orang berasa sama. Peraturan juga boleh dibincangkan melalui saluran sekolah jika pelaksanaannya tidak jelas atau menimbulkan masalah. Memberi cadangan yang sopan merupakan sebahagian daripada kerjasama untuk memperbaiki kehidupan bersama.

• Keteraturan mengurangkan gangguan pembelajaran.

• Pelaksanaan adil membantu membina kepercayaan.

• Nyatakan perasaan bersama sebab yang khusus.

• Suarakan cadangan melalui guru atau saluran sekolah.

Kepentingan dan perasaan apabila patuh

Kenal pasti	Pertimbangkan	Laksanakan
Perhatikan peluang yang diterima setiap kumpulan.	Nyatakan manfaat aturan itu.	Ceritakan perasaan sendiri dan cadangan penambahbaikan.

Manfaat dan perasaan diterangkan berdasarkan pelaksanaan yang nyata.

Contoh berlangkah: Semua kumpulan menerima tempoh penggunaan alat yang dipersetujui.

1. Perhatikan peluang yang diterima setiap kumpulan.

2. Nyatakan manfaat aturan itu.

3. Ceritakan perasaan sendiri dan cadangan penambahbaikan.

Jawapan: Manfaat dan perasaan diterangkan berdasarkan pelaksanaan yang nyata.

Elak silap: Menyuarakan kebimbangan dengan sopan tidak sama dengan sengaja melanggar peraturan.

Cuba: Mengapakah murid mungkin berasa lega apabila giliran dipatuhi?

Peluangnya menggunakan kemudahan menjadi lebih jelas dan boleh dijangka.

15.5 Pematuhan dan kerjasama tanpa diskriminasi

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.6, 4.3.7

Peraturan menjadi berkesan apabila warga sekolah mengamalkannya dan saling membantu memahami pelaksanaannya. Beri penerangan kepada murid baharu, patuhi giliran dan ingatkan rakan dengan sopan tanpa memilih kaum. Keperluan akses atau bantuan tertentu perlu dirujuk kepada guru supaya pelaksanaan adil. Kerjasama tidak memberi hak kepada murid menghukum orang lain sesuka hati. Tumpukan tindakan pada bantuan, teladan dan pelaporan yang sesuai, bukan ancaman atau penghinaan terhadap rakan.

• Tunjukkan contoh melalui tindakan sendiri.

• Bantu rakan memahami aturan yang sah.

• Berikan layanan hormat tanpa mengira kaum.

• Rujuk guru untuk keperluan khas atau pertikaian.

Pematuhan dan kerjasama tanpa diskriminasi

Kenal pasti	Pertimbangkan	Laksanakan
Semak aturan dengan guru.	Bantu semua rakan memahami giliran.	Catat kesukaran dan bincangkan penyelesaian secara adil.

Kerjasama mengutamakan pemahaman, akses dan layanan hormat.

Contoh berlangkah: Kelas melaksanakan giliran meminjam bahan sukan.

1. Semak aturan dengan guru.

2. Bantu semua rakan memahami giliran.

3. Catat kesukaran dan bincangkan penyelesaian secara adil.

Jawapan: Kerjasama mengutamakan pemahaman, akses dan layanan hormat.

Elak silap: Adil tidak semestinya bermaksud mengabaikan keperluan bantuan yang berbeza.

Cuba: Bagaimanakah membantu murid baharu yang tersalah laluan?

Terangkan laluan yang ditetapkan dengan sopan dan bantu mendapatkan panduan guru.

Latihan objektif

Pilih satu jawapan terbaik, A, B, C atau D. Setiap soalan membawa 1 markah latihan.

Markah saya: _____ / 40

01. Di manakah murid patut menyemak peraturan penggunaan makmal sekolah?

A. Peraturan yang direka oleh rakan sendiri

B. Iklan kemudahan makmal sekolah lain

C. Khabar angin daripada kumpulan permainan

D. Dokumen sekolah atau penerangan guru yang bertanggungjawab

M15Q01 | Asas | 15.1

02. Apakah maklumat utama dalam pembentangan satu peraturan sekolah?

A. Tindakan yang dikehendaki dan konteks penggunaannya

B. Hukuman rekaan untuk menarik perhatian

C. Nama murid yang paling disukai pembentang

D. Pendapat bahawa semua sekolah sama

M15Q02 | Asas | 15.1

03. Guru menetapkan semua alatan dipulangkan selepas aktiviti. Apakah cara menyatakan aturan itu dengan tepat?

A. Simpan alatan sendiri sehingga hujung tahun

B. Pulangkan alatan ke tempat ditetapkan selepas digunakan

C. Pilih alatan yang mahu disimpan sebagai hadiah

D. Pulangkan hanya jika ada orang meminta

M15Q03 | Asas | 15.1

04. Apakah masalah yang mungkin timbul jika tiada aturan giliran di kaunter pinjaman?

A. Jumlah buku bertambah secara automatik

B. Pertikaian tentang siapa yang patut dilayan dahulu

C. Masa menunggu pasti hilang sepenuhnya

D. Semua murid pasti mendapat buku serentak

M15Q04 | Asas | 15.2

05. Satu alat dikongsi oleh enam kumpulan. Mengapakah aturan penggunaan diperlukan?

A. Untuk menghapuskan keperluan menjaga alat

B. Untuk melarang semua murid mencuba

C. Untuk menyelaraskan peluang menggunakan alat yang terhad

D. Untuk memastikan satu kumpulan menguasainya sepanjang masa

M15Q05 | Asas | 15.2

06. Murid bercakap kuat semasa penerangan walaupun telah diminta mendengar. Apakah kesan langsung?

A. Peraturan kelas terbatal dengan sendiri

B. Penerangan tidak lagi diperlukan

C. Rakan mungkin sukar mendengar arahan

D. Semua rakan akan memahami arahan lebih cepat

M15Q06 | Asas | 15.3

07. Apakah tindakan sesuai selepas melanggar aturan penggunaan bahan kelas?

A. Sembunyikan kesan supaya orang lain dipersalahkan

B. Akui perkara sebenar dan bincangkan pembaikan dengan guru

C. Padam nama peminjam lain daripada rekod

D. Teruskan sehingga ada orang menegur

M15Q07 | Asas | 15.5

08. Apakah kepentingan mematuhi aturan keselamatan ketika aktiviti sekolah?

A. Membolehkan murid mengabaikan arahan seterusnya

B. Menggantikan semua pertimbangan terhadap keadaan sebenar

C. Mengurangkan risiko yang dapat dielakkan dan menjaga orang sekeliling

D. Menjamin tiada kemalangan boleh berlaku dalam apa keadaan

M15Q08 | Asas | 15.4

09. Mengapakah peraturan perlu diterangkan kepada murid baharu?

A. Supaya semua soalan mereka dihentikan

B. Supaya mereka boleh dipersalahkan tanpa penjelasan

C. Supaya mereka memahami jangkaan dan cara bertindak yang sesuai

D. Supaya hanya murid lama menggunakan kemudahan

M15Q09 | Asas | 15.4

10. Murid berasa yakin apabila giliran makmal dilaksanakan dengan adil. Apakah sebab sesuai?

A. Mereka tidak perlu menjaga sebarang alatan

B. Mereka mengetahui peluang penggunaan dihormati

C. Mereka boleh mengambil giliran orang lain

D. Semua keputusan mesti memihak kepada mereka

M15Q10 | Asas | 15.4

11. Apakah contoh menceritakan perasaan selepas mematuhi aturan perpustakaan?

A. Saya paling baik berbanding semua murid lain

B. Saya tenang kerana ruang membaca tidak terganggu oleh suara kuat

C. Peraturan hanya perlu dipatuhi ketika gembira

D. Semua orang wajib berasa seperti saya

M15Q11 | Asas | 15.4

12. Apakah contoh mematuhi aturan penggunaan kemudahan?

A. Mengembalikan bahan pada waktu yang dipersetujui

B. Menggunakan bahan lebih lama tanpa memaklumkan

C. Membawa pulang semua bahan kerana dahulu tiba

D. Mengambil bahan kumpulan lain tanpa izin

M15Q12 | Asas | 15.5

13. Apakah contoh kerjasama melaksanakan aturan tanpa mengira kaum?

A. Menyekat murid baharu daripada bertanya

B. Memberikan aturan berlainan berdasarkan bahasa keluarga

C. Menerangkan giliran kepada semua rakan yang memerlukan bantuan

D. Membantu hanya rakan yang sama kaum

M15Q13 | Asas | 15.5

14. Dua rakan memberi maklumat berbeza tentang waktu memulangkan buku. Apakah tindakan terbaik?

A. Menyebarkan kedua-duanya sebagai peraturan rasmi

B. Menganggap tiada tarikh pulang kerana maklumat bercanggah

C. Memilih maklumat yang paling mudah tanpa semakan

D. Menyemak dengan petugas perpustakaan atau sumber sekolah yang sah

M15Q14 | Asas | 15.1

15. Beg diletakkan di laluan yang sepatutnya kosong. Apakah akibat yang paling berkaitan?

A. Pergerakan orang melalui laluan itu boleh terganggu

B. Murid tidak lagi memerlukan tempat simpanan

C. Semua beg pasti hilang serta-merta

D. Ruang laluan menjadi lebih luas

M15Q15 | Asas | 15.3

16. Rakan tersalah aturan kerana belum memahaminya. Apakah bantuan yang sesuai?

A. Cipta hukuman sendiri sebelum bertanya

B. Malukannya di hadapan seluruh kelas

C. Terangkan dengan sopan dan rujuk guru jika masih kurang jelas

D. Abaikan kerana dia bukan kumpulan sendiri

M15Q16 | Asas | 15.5

17. Mengapakah keadaan tanpa aturan tidak bermakna semua murid pasti berbuat salah?

A. Ketiadaan aturan menjadikan sumber tidak terhad

B. Semua murid pasti mengetahui pilihan orang lain

C. Aturan hanya diperlukan untuk murid tertentu

D. Masalah juga boleh timbul daripada kekeliruan dan keperluan yang bertembung

M15Q17 | Faham | 15.2

18. Mengapakah kita tidak patut mereka hukuman tertentu apabila soalan hanya menerangkan pelanggaran?

A. Murid boleh menentukan hukuman sesuka hati

B. Peraturan tidak mempunyai sebarang akibat

C. Semua pelanggaran mempunyai hukuman sama di semua sekolah

D. Akibat tatatertib bergantung pada aturan dan proses sekolah yang berkenaan

M15Q18 | Faham | 15.3

19. Apakah hubungan antara aturan jelas dan pembelajaran?

A. Aturan menjamin setiap murid memperoleh markah penuh

B. Masa serta perhatian dapat digunakan dengan gangguan yang lebih terkawal

C. Aturan hanya penting semasa peperiksaan

D. Aturan menggantikan semua usaha belajar

M15Q19 | Faham | 15.4

20. Mengapakah layanan adil penting ketika melaksanakan aturan?

A. Supaya semua masalah dirahsiakan daripada guru

B. Supaya keperluan bantuan tidak boleh dipertimbangkan

C. Supaya rakan rapat sentiasa diberi pengecualian

D. Supaya warga sekolah mempercayai bahawa proses tidak memilih latar belakang

M15Q20 | Faham | 15.4

21. Seorang murid memerlukan bantuan akses untuk menyertai aktiviti. Mengapakah merujuk guru tindakan sesuai?

A. Guru boleh menyelaraskan bantuan agar penyertaan lebih adil dan selamat

B. Murid itu mesti dikecualikan daripada semua aktiviti

C. Rakan boleh mereka halangan tambahan untuk menguji murid

D. Bantuan sentiasa bermaksud melanggar semua aturan

M15Q21 | Faham | 15.5

22. Dua murid mempunyai perasaan berbeza terhadap aturan baharu. Apakah pendekatan paling sesuai?

A. Paksa kedua-duanya mengatakan mereka gembira

B. Anggap murid yang bimbang pasti berniat buruk

C. Dengar sebab mereka dan bincangkan kebimbangan melalui guru

D. Hentikan semua perbincangan tentang kesannya

M15Q22 | Faham | 15.4

23. Apakah perbezaan antara peraturan sah dengan arahan rakan yang direka sendiri?

A. Peraturan sah tidak boleh dijelaskan tujuannya

B. Semua permintaan rakan secara automatik mengikat kelas

C. Peraturan sah boleh dirujuk kepada sumber sekolah yang berautoriti

D. Arahan paling lantang sentiasa menjadi peraturan

M15Q23 | Faham | 15.1

24. Mengapakah pembaikan lebih berguna daripada hanya menyembunyikan kesilapan?

A. Pembaikan menangani kesan dan membantu mencegah pengulangan

B. Pembaikan memadam semua tanggungjawab serta-merta

C. Menyembunyikan kesilapan menjamin tiada orang terjejas

D. Kejujuran hanya perlu jika ada saksi

M15Q24 | Faham | 15.5

25. Murid sengaja ponteng kelas dan terlepas penerangan aktiviti. Apakah akibat paling berkaitan dengan situasi?

A. Dia pasti dibuang sekolah tanpa sebarang proses

B. Semua rakan mesti menyiapkan tugasnya sebagai ganti

C. Dia kehilangan peluang mengikuti penerangan dan mungkin sukar meneruskan tugasan

D. Dia tidak lagi mempunyai hak terhadap pendidikan

M15Q25 | Faham | 15.3

26. Mengapakah teladan diri membantu pelaksanaan aturan?

A. Teladan memberi hak menghukum semua orang

B. Aturan hanya perlu dipatuhi oleh ketua

C. Murid yang patuh tidak boleh tersilap lagi

D. Rakan dapat melihat tindakan yang selaras dengan penerangan

M15Q26 | Faham | 15.5

27. Apakah cara menyuarakan kebimbangan tentang peraturan secara bertanggungjawab?

A. Sebarkan tuduhan sebelum menyemak fakta

B. Terangkan masalah dan cadangan melalui guru atau saluran sekolah

C. Ajak semua murid merosakkan kemudahan

D. Cipta peraturan gantian tanpa pengetahuan sekolah

M15Q27 | Faham | 15.5

28. Apakah batas penting ketika mematuhi arahan di sekolah?

A. Semua arahan daripada sesiapa pun wajib diikuti

B. Hormat memerlukan menyembunyikan perlakuan membahayakan

C. Murid tidak boleh menyebut rasa tidak selamat

D. Dapatkan bantuan jika arahan membahayakan atau menimbulkan ancaman

M15Q28 | Faham | 15.5

29. Mengapakah menerangkan aturan dengan bahasa yang mudah membantu kerjasama?

A. Lebih ramai rakan dapat memahami tindakan yang diperlukan

B. Penerangan mudah bermaksud aturan tidak penting

C. Bahasa sukar sentiasa menjadikan aturan lebih adil

D. Murid yang belum faham patut ditinggalkan sahaja

M15Q29 | Faham | 15.5

30. Apakah refleksi sesuai selepas kumpulan mematuhi giliran penggunaan alat?

A. Saya lega kerana semua kumpulan mendapat peluang dan tugas dapat diteruskan

B. Saya gembira kerana kumpulan lain tidak sempat menggunakan alat

C. Saya paling berkuasa kerana mengawal semua giliran

D. Saya tidak perlu lagi berbincang dengan sesiapa

M15Q30 | Faham | 15.4

31. Murid menconteng alat kelas walaupun dilarang. Apakah akibat yang relevan?

A. Larangan tidak penting jika contengan kecil

B. Semua murid pasti dibuang sekolah

C. Alat mungkin kurang selesa digunakan dan memerlukan pembaikan

D. Alat menjadi milik orang yang menconteng

M15Q31 | Faham | 15.3

32. Mengapakah rakan tidak patut dimalukan apabila diingatkan tentang aturan?

A. Peringatan bertujuan membetulkan tindakan sambil menjaga maruah

B. Peraturan membenarkan sebarang bentuk penghinaan

C. Rasa malu sentiasa diperlukan untuk belajar

D. Hanya murid popular berhak dilayan sopan

M15Q32 | Faham | 15.5

33. Amir belum menyiapkan tugasan dan rakan menawarkan karangannya untuk disalin serta dihantar sebagai hasil Amir. Apakah tindakan terbaik?

A. Tulis hasil sendiri, akui sumber yang digunakan dan minta panduan guru jika perlu

B. Tukar beberapa perkataan sahaja lalu mengaku seluruh karangan sebagai sendiri

C. Salin sekarang dan bercadang belajar menulis selepas markah diterima

D. Letakkan nama rakan dalam catatan kecil tetapi hantar keseluruhan hasil itu sebagai sendiri

M15Q33 | Aplikasi | 15.5

34. Murid baharu tersalah barisan dan rakan lain mengejek loghatnya. Apakah tindakan paling membantu?

A. Terangkan barisan dengan sopan dan hentikan ejekan melalui bantuan guru jika perlu

B. Minta murid baharu memerhati sahaja tanpa memberi penerangan

C. Tunjukkan barisan betul tetapi anggap ejekan loghat perkara kecil

D. Biarkan rakan rapat sahaja membantunya kerana latar belakang mereka sama

M15Q34 | Aplikasi | 15.5

35. Kamu terlanggar bekas bahan hingga tumpah di ruang aktiviti. Kamu tidak pasti bahan itu selamat disentuh. Apakah langkah sesuai?

A. Tinggalkan tanpa memaklumkan sesiapa

B. Jauhkan diri daripada tumpahan dan maklumkan guru untuk arahan selamat

C. Suruh rakan mencubanya terlebih dahulu

D. Bersihkan dengan tangan kosong supaya kesilapan tidak diketahui

M15Q35 | Aplikasi | 15.5

36. Aturan memerlukan semua tugasan dihantar melalui satu kaedah, tetapi Farah menghadapi halangan akses. Apakah tindakan bertanggungjawab?

A. Tukar aturan untuk seluruh kelas tanpa mendapatkan panduan guru

B. Terima alasan Farah tetapi hentikan semua peluangnya membuat tugasan

C. Minta Farah cuba cara sama berulang kali tanpa membincangkan halangan

D. Terangkan halangan kepada guru dan bincangkan kaedah yang sesuai

M15Q36 | Aplikasi | 15.5

37. Kumpulan kamu mahu terus menggunakan padang walaupun giliran seterusnya sudah tiba. Apakah tindakan sesuai?

A. Tukar jadual sendiri dan maklumkan selepas aktiviti selesai

B. Kosongkan separuh ruang tetapi simpan semua peralatan yang diperlukan kumpulan lain

C. Teruskan sedikit masa lagi tanpa bertanya kumpulan seterusnya

D. Tamatkan penggunaan atau mohon pertukaran melalui persetujuan yang sah

M15Q37 | Aplikasi | 15.5

38. Selepas patuh pada aturan baharu, kamu masih berasa keliru tentang satu pengecualian. Apakah respons paling sesuai?

A. Ikut tafsiran rakan yang paling mudah tanpa meminta penjelasan

B. Kongsi andaian sendiri sebagai pengecualian rasmi kepada kelas

C. Tangguhkan semua pematuhan walaupun hanya satu bahagian kurang jelas

D. Nyatakan kekeliruan dan minta guru menerangkannya

M15Q38 | Aplikasi | 15.4

39. Dalam aktiviti kelas, ketua mahu membantu hanya rakan yang sama kaum memahami aturan. Apakah cadangan terbaik?

A. Sediakan arahan sukar supaya hanya murid tertentu dapat mengikutnya

B. Berikan penerangan kepada semua yang memerlukan berdasarkan keperluan

C. Beri penerangan kepada kumpulan sendiri dahulu dan biarkan yang lain meneka

D. Bantu rakan rapat sahaja kerana masa penerangan terhad

M15Q39 | Aplikasi | 15.5

40. Seorang senior mendakwa peraturan membenarkan dia memaksa murid melakukan tindakan yang berbahaya. Apakah pilihan selamat?

A. Simpan rahsia supaya tidak dianggap biadab

B. Jangan ikut tindakan berbahaya dan dapatkan guru dipercayai

C. Patuh kerana semua senior berkuasa membuat peraturan

D. Cabar senior itu secara fizikal seorang diri

M15Q40 | Aplikasi | 15.5

Jawapan dan penerangan

01 D	**02 A**	**03 B**	**04 B**	**05 C**	**06 C**	**07 B**	**08 C**
09 C	**10 B**	**11 B**	**12 A**	**13 C**	**14 D**	**15 A**	**16 C**
17 D	**18 D**	**19 B**	**20 D**	**21 A**	**22 C**	**23 C**	**24 A**
25 C	**26 D**	**27 B**	**28 D**	**29 A**	**30 A**	**31 C**	**32 A**
33 A	**34 A**	**35 B**	**36 D**	**37 D**	**38 D**	**39 B**	**40 B**

01. D | Dokumen sekolah atau penerangan guru yang bertanggungjawab

Sumber sekolah yang sah memberikan aturan yang terpakai dalam konteks itu. Khabar angin dan amalan sekolah lain tidak semestinya menggambarkan peraturan sebenar makmal tersebut.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.1

02. A | Tindakan yang dikehendaki dan konteks penggunaannya

Pembentangan perlu menyampaikan aturan sebenar dengan jelas dan sesuai konteks. Hukuman rekaan atau andaian semua sekolah sama boleh mengelirukan pendengar tentang tanggungjawab mereka.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.1

03. B | Pulangkan alatan ke tempat ditetapkan selepas digunakan

Pernyataan tepat mengekalkan tindakan dan masa yang ditetapkan guru. Menukar aturan mengikut kehendak sendiri boleh menjejaskan ketersediaan alatan untuk pengguna seterusnya di sekolah.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.1

04. B | Pertikaian tentang siapa yang patut dilayan dahulu

Tanpa giliran yang jelas, pengguna mungkin mempunyai jangkaan berbeza tentang keutamaan. Aturan membantu menyelaraskan layanan walaupun tidak menghapuskan semua masa menunggu di kaunter.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.2

05. C | Untuk menyelaraskan peluang menggunakan alat yang terhad

Aturan penggunaan membantu membahagi sumber terhad secara terancang. Ia tidak memberi penguasaan mutlak kepada satu kumpulan atau menggantikan tanggungjawab menjaga alat selepas digunakan.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.2

06. C | Rakan mungkin sukar mendengar arahan

Percakapan kuat boleh menenggelamkan penerangan dan mengganggu pemahaman rakan. Kesan ini berkaitan pembelajaran, tanpa perlu mereka hukuman atau mengandaikan akibat yang tidak disebut.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.3

07. B | Akui perkara sebenar dan bincangkan pembaikan dengan guru

Kejujuran membantu guru memahami kejadian dan merancang pembaikan. Menyembunyikan kesan atau menyalahkan orang lain menambah masalah kepada pelanggaran asal yang perlu diselesaikan.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.6

08. C | Mengurangkan risiko yang dapat dielakkan dan menjaga orang sekeliling

Aturan keselamatan membantu mengurangkan risiko apabila diamalkan dengan betul. Ia bukan jaminan mutlak dan murid masih perlu peka serta meminta penjelasan jika keadaan berubah.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.4

09. C | Supaya mereka memahami jangkaan dan cara bertindak yang sesuai

Penerangan membantu murid baharu memahami aturan dan menyertai kehidupan sekolah. Menyalahkan tanpa penjelasan tidak membantu pematuhan yang berasaskan kefahaman dan layanan hormat.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.4

10. B | Mereka mengetahui peluang penggunaan dihormati

Keyakinan boleh timbul apabila proses adil memberikan peluang yang jelas. Perasaan itu tidak menghapuskan tanggungjawab menjaga alat atau membenarkan seseorang mengambil hak giliran orang lain.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.5

11. B | Saya tenang kerana ruang membaca tidak terganggu oleh suara kuat

Ayat itu menyatakan perasaan dengan sebab yang berkaitan. Refleksi tidak memerlukan perbandingan maruah murid atau menetapkan perasaan yang wajib dirasai oleh semua orang.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.5

12. A | Mengembalikan bahan pada waktu yang dipersetujui

Mengembalikan bahan mengikut persetujuan membolehkan pengguna seterusnya mendapat akses. Datang awal atau memerlukan lebih masa tidak memberi hak mengabaikan aturan yang telah ditetapkan.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.6

13. C | Menerangkan giliran kepada semua rakan yang memerlukan bantuan

Bantuan perlu diberikan berdasarkan keperluan, bukan kaum atau bahasa keluarga. Penerangan yang adil memudahkan semua rakan memahami dan melaksanakan aturan sekolah bersama-sama.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.7

14. D | Menyemak dengan petugas perpustakaan atau sumber sekolah yang sah

Maklumat bercanggah memerlukan semakan pada sumber yang bertanggungjawab. Memilih secara mudah atau menganggap aturan terbatal tidak membantu memenuhi tanggungjawab memulangkan buku dengan tepat.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.1

15. A | Pergerakan orang melalui laluan itu boleh terganggu

Beg yang menghalang laluan boleh menyukarkan pergerakan. Penjelasan akibat perlu berdasarkan halangan yang berlaku, bukan membuat ramalan tidak berasas bahawa semua barang akan hilang.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.3

16. C | Terangkan dengan sopan dan rujuk guru jika masih kurang jelas

Penjelasan sopan membantu membetulkan kesilapan dan membina kefahaman. Murid tidak perlu menghina, membezakan kumpulan atau mengambil kuasa menghukum yang tidak diberikan kepadanya.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.7

17. D | Masalah juga boleh timbul daripada kekeliruan dan keperluan yang bertembung

Aturan menyelaraskan tindakan walaupun orang berniat baik. Kekeliruan dan sumber terhad boleh menimbulkan masalah tanpa perlu menganggap semua murid mempunyai niat buruk.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.2

18. D | Akibat tatatertib bergantung pada aturan dan proses sekolah yang berkenaan

Penjelasan perlu berasaskan maklumat yang tersedia dan proses sekolah sebenar. Andaian hukuman seragam atau hukuman rekaan boleh menghasilkan jawapan tidak tepat tentang pelanggaran tersebut.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.3

19. B | Masa serta perhatian dapat digunakan dengan gangguan yang lebih terkawal

Aturan yang jelas membantu menyelaraskan aktiviti dan mengurangkan gangguan. Ia menyokong pembelajaran tetapi tidak menggantikan usaha murid atau menjamin pencapaian akademik tertentu.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.4

20. D | Supaya warga sekolah mempercayai bahawa proses tidak memilih latar belakang

Layanan adil membina kepercayaan bahawa aturan dilaksanakan secara munasabah. Adil juga boleh memerlukan bantuan yang sesuai, bukannya mengabaikan keperluan berbeza atau mengutamakan rakan rapat.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.4

21. A | Guru boleh menyelaraskan bantuan agar penyertaan lebih adil dan selamat

Bantuan yang diselaraskan membolehkan keperluan berbeza dipertimbangkan. Pelaksanaan adil tidak semestinya memberi layanan seragam yang menghalang seseorang menyertai aktiviti dengan selamat.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.7

22. C | Dengar sebab mereka dan bincangkan kebimbangan melalui guru

Perasaan berbeza boleh menunjukkan pengalaman atau keperluan yang berbeza. Mendengar sebab dan menggunakan saluran guru membantu memahami pelaksanaan tanpa memaksa perasaan yang seragam.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.5

23. C | Peraturan sah boleh dirujuk kepada sumber sekolah yang berautoriti

Sumber yang berautoriti membolehkan murid menyemak aturan sebenar. Suara kuat atau popularity rakan tidak memberi kuasa menetapkan peraturan yang perlu dipatuhi seluruh sekolah.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.1

24. A | Pembaikan menangani kesan dan membantu mencegah pengulangan

Pembaikan menumpukan kesan sebenar serta perubahan tingkah laku. Menyembunyikan kesilapan boleh membiarkan masalah berterusan, walaupun tiada saksi atau orang belum mengetahui kejadian itu.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.6

25. C | Dia kehilangan peluang mengikuti penerangan dan mungkin sukar meneruskan tugasan

Ponteng dalam situasi ini menyebabkan penerangan terlepas dan boleh mengganggu tugasan. Akibat perlu diterangkan berdasarkan fakta, tanpa mereka hukuman atau menghapuskan hak murid.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.3

26. D | Rakan dapat melihat tindakan yang selaras dengan penerangan

Tindakan sendiri yang konsisten menunjukkan bagaimana aturan diamalkan. Menjadi teladan tidak memberi kuasa menghukum rakan atau bermakna seseorang tidak akan memerlukan pembaikan.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.6

27. B | Terangkan masalah dan cadangan melalui guru atau saluran sekolah

Saluran yang sesuai membolehkan kebimbangan dinilai dan penambahbaikan dibincangkan. Menyuarakan masalah dengan sopan boleh menyokong kehidupan sekolah tanpa merosakkan kemudahan atau menyebarkan tuduhan.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.6

28. D | Dapatkan bantuan jika arahan membahayakan atau menimbulkan ancaman

Pematuhan tidak menghapuskan hak terhadap keselamatan. Jika arahan berbahaya, murid perlu mendapatkan bantuan orang dewasa dipercayai dan tidak dipaksa menyimpan perkara itu sebagai rahsia.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.6

29. A | Lebih ramai rakan dapat memahami tindakan yang diperlukan

Bahasa mudah mengurangkan kekeliruan dan membantu pelaksanaan bersama. Kefahaman ialah asas kerjasama, jadi rakan yang memerlukan penjelasan tidak patut diketepikan atau dihina.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.7

30. A | Saya lega kerana semua kumpulan mendapat peluang dan tugas dapat diteruskan

Refleksi itu menghubungkan rasa lega dengan peluang adil dan kemajuan tugas. Perasaan berbangga menghalang orang lain tidak menunjukkan manfaat pematuhan untuk kesejahteraan bersama.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.5

31. C | Alat mungkin kurang selesa digunakan dan memerlukan pembaikan

Contengan boleh menjejaskan keadaan kemudahan dan menambah kerja pembaikan. Jangan mereka hukuman tertentu atau menganggap kerosakan kecil menghapuskan tanggungjawab menjaga barang bersama.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.3

32. A | Peringatan bertujuan membetulkan tindakan sambil menjaga maruah

Peringatan yang sopan memfokuskan tindakan yang perlu dibetulkan. Maruah tetap penting bagi semua murid dan pelaksanaan aturan tidak membenarkan penghinaan sesuka hati.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.7

33. A | Tulis hasil sendiri, akui sumber yang digunakan dan minta panduan guru jika perlu

Menghasilkan kerja sendiri serta mengakui sumber menjaga kejujuran tugasan. Mengubah sedikit perkataan atau bercadang belajar kemudian tidak membetulkan pengakuan palsu terhadap hasil orang lain.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.6

34. A | Terangkan barisan dengan sopan dan hentikan ejekan melalui bantuan guru jika perlu

Penerangan membantu pematuhan, manakala menolak ejekan menjaga maruah tanpa mengira latar belakang. Kesukaran memahami aturan tidak membenarkan diskriminasi atau pengasingan daripada aktiviti sekolah.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.7

35. B | Jauhkan diri daripada tumpahan dan maklumkan guru untuk arahan selamat

Membaiki kesilapan mesti mengambil kira keselamatan. Memaklumkan guru membolehkan pengendalian sesuai, sedangkan menyentuh bahan tidak diketahui atau menyembunyikan tumpahan boleh menambah risiko.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.6

36. D | Terangkan halangan kepada guru dan bincangkan kaedah yang sesuai

Perbincangan membolehkan guru memahami halangan dan menyelaraskan penyertaan yang adil. Meminta penyesuaian berasaskan keperluan bukan alasan untuk menghina murid atau mengabaikan tanggungjawab.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.7

37. D | Tamatkan penggunaan atau mohon pertukaran melalui persetujuan yang sah

Mematuhi giliran menjaga peluang kumpulan lain. Jika perubahan diperlukan, persetujuan melalui cara yang sesuai lebih adil daripada menggunakan bilangan ahli atau menyembunyikan jadual.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.6

38. D | Nyatakan kekeliruan dan minta guru menerangkannya

Perasaan keliru boleh menjadi isyarat bahawa penjelasan diperlukan. Bertanya membantu pematuhan tepat tanpa mencipta aturan sendiri atau membuat kesimpulan bahawa seluruh peraturan tidak sah.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.5

39. B | Berikan penerangan kepada semua yang memerlukan berdasarkan keperluan

Kerjasama tanpa diskriminasi memberi peluang memahami aturan kepada semua rakan. Bantuan perlu berdasarkan keperluan, bukannya kaum, kedekatan peribadi atau keselesaan ketua kumpulan.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.7

40. B | Jangan ikut tindakan berbahaya dan dapatkan guru dipercayai

Dakwaan senior perlu dibezakan daripada peraturan sah. Keselamatan diutamakan melalui bantuan guru, bukan kepatuhan kepada bahaya, penyimpanan rahsia atau konfrontasi fizikal seorang diri.

Skop unit buku teks KPM hlm. 173-186 | Rujukan 4.3.6

Amal dan renung

Bentang dan amalkan satu aturan

Pilih satu peraturan sebenar yang disahkan guru. Jalankan aktiviti kecil bersama rakan dengan mengambil kira keperluan setiap orang.

SP 4.3.1, 4.3.5, 4.3.6, 4.3.7

1. Bentangkan peraturan, tujuan dan contoh penggunaannya kepada seorang rakan atau kumpulan.
2. Amalkan aturan itu dalam aktiviti sebenar yang selamat dan bantu rakan tanpa memilih kaum.
3. Catat manfaat, perasaan serta soalan yang perlu dirujuk kepada guru.

Aktiviti ini bukan ujian atau penentuan tahap penguasaan.

Catat pengalaman sebenar selepas mencuba. Jangan tulis maklumat peribadi orang lain. Kuiz dan catatan ini bukan penentuan tahap penguasaan PBD.

Adakah saya menggunakan sumber peraturan yang sah?

Bagaimanakah saya membantu rakan secara adil?

Apakah perasaan saya dan perkara yang masih memerlukan penjelasan?

Sumber dan skop

DSKP KSSM Pendidikan Moral Tingkatan 1, KPM/BPK, BPK 2015, Terbitan 2016, ISBN 978-967-420-135-7. Buku teks KPM/DBP, Cetakan Pertama 2016, ISBN 978-983-49-1121-8. Tahun 2026 ialah sesi murid, bukan edisi buku teks baharu.

DSKP KPM, salinan rujukan | Buku teks KPM, salinan rujukan

Latihan asli berbantu AI untuk murid sesi 2026. Bukan edisi buku teks baharu, soalan rasmi, ramalan atau pengesahan KPM. Markah ialah panduan latihan, bukan skema peperiksaan. Jawapan lain yang berasas dan relevan boleh diterima. Semakan guru bebas belum dibuat. © 2026 LauPeh, setakat hak yang boleh dilindungi.